

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎN C H E I E R E

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui
Dumitru Arcuș

(art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal)

*(Dosarul nr. Ira-552/2023
Nr. PIGD 1-19197085-01-Ira-07042023)*

Recurs inadmisibil depus până la 01 septembrie 2023 – aplicarea amnistiei în apel a fost realizată corect, prin condamnare, stabilirea pedepsei și liberare de executarea pedepsei în temeiul art.107 Cod de procedură penală.

16 februarie 2026

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Svetlana Garștea-Bria

Curtea de apel: Oxana Robu, Igor Mânăscuță, Stelian Teleucă

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Dumitru Arcuș,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,
Alexandru Negru,
Ghenadie Eremciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. Dumitru Arcuș s-a născut în anul 2001 în r-nul Hîncești. El a fost apărat de avocatul Valentin Fediuc.

2. Dumitru Arcuș a fost învinuit că, la 30 august 2019, aproximativ la ora 11:10, împreună cu alte persoane neidentificate de organul de urmărire penală, în privința cărora cauza a fost disjunsă într-o procedură separată, aflându-se într-un loc public, pe o stradă din mun. Chișinău, din motive huliganice, a încălcat ordinea publică, manifestând obrăznicie deosebită. În prezența mai multor persoane, fără un motiv justificat, l-a numit pe Vitalie Vlas cu cuvinte necenzurate și i-a aplicat lovituri cu picioarele în diferite părți ale corpului. În rezultatul acțiunilor sale, lui Vitalie Vlas i-au fost cauzate leziuni corporale ușoare. Acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal (huliganism).

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură simplificată, conform art. 364¹ Cod de procedură penală. La 28 decembrie 2020, prin [sentința](#) Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Dumitru Arcuș a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii incriminate și condamnat la doi ani și șase luni de închisoare. Executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de doi ani. A fost încasat de la Dumitru Arcuș în beneficiul statului suma de 320 de lei cu titlu de cheltuieli judiciare.

4. La 30 decembrie 2020, avocatul Valentin Fediuc a declarat apel. El a solicitat casarea sentinței și stabilirea pedepsei sub formă de amendă, cu liberarea de executării acesteia, în temeiul art. 88 alin. (5) Cod penal. Avocatul susține că prima instanță a omis aplicarea art. 70 alin. (3¹) Cod penal și nu a motivat neaplicarea acestei norme, deși inculpatul avea sub 21 de ani la momentul comiterii faptei. Nu s-a ținut cont de perioada în care inculpatul s-a aflat în arest preventiv, omițând fie aplicarea art. 88 alin. (5) Cod penal la stabilirea pedepsei amenzii, fie reducerea corespunzătoare a pedepsei cu închisoarea, în condițiile art. 385 alin. (5)–(6) Cod de procedură penală. Cheltuielile judiciare în sumă de 320 de lei urmau a fi suportate de stat, întrucât expertiza a fost dispusă din oficiu de organul de urmărire penală.

5. La 12 octombrie 2022, [Curtea de Apel Chișinău](#) a admis apelul avocatului, a casat parțial sentința și a pronunțat o nouă hotărâre. Dumitru Arcuș recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii incriminate a fost liberat de executarea pedepsei în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia. Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute. Instanța de apel a reținut că, în cadrul cercetării judecătorești în apel, Dumitru Arcuș a depus o cerere scrisă prin care a solicitat aplicarea actului de amnistie. Examinând cererea, instanța a constatat că fapta pentru care inculpatul a fost condamnat, prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, a fost săvârșită anterior intrării în vigoare a Legii cu privire la amnistie. Fapta se încadrează în categoriile de infracțiuni pentru care legea permite aplicarea amnistiei, iar persoana inculpatului îndeplinește condițiile legale prevăzute de art. 1, 4 și 5 din Legea nr. 243/2021, nefiind identificate temeuri legale de excludere de la aplicarea acesteia. În consecință, în temeiul art. 107 Cod penal, instanța de apel a dispus liberarea lui Dumitru Arcuș de executarea pedepsei aplicate. Decizia motivată a fost pronunțată la 07 decembrie 2022.

6. La 20 decembrie 2022, avocatul Valentin Fediuc, în numele condamnatului, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 11) Cod de procedură penal, solicitând încetarea procesului penal în temeiul Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia. Avocatul susține că judecarea cauzei în apel reprezenta o continuare a examinării fondului, astfel încât Dumitru Arcuș nu dobândise calitatea de condamnat definitiv, beneficiind de prezumția nevinovăției. A invocat că, Legea nr. 243/2021 cu privire la amnistie, nu distinge între faza urmăririi penale și faza judecării cauzei și nu instituie efecte defavorabile pentru inculpat, beneficiile acesteia fiind aplicabile în mod egal bănuțului, învinutului și inculpatului. Prin urmare, instanța ar fi trebuit să dispună încetarea procesului penal, cu liberare de răspundere penală, și nu liberarea de la executarea pedepsei. De asemenea, a invocat că instanța de apel nu s-a expus asupra argumentelor apărării privind individualizarea pedepsei.

7. La 06 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs. Procurorul din Secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Pavel Guțan, a depus referința, solicitând casarea deciziei, cu trimiterea cauzei la rejudecare. El a invocat că instanțele de fond și de apel nu s-ar fi expus și nu ar fi motivat soluția privind neaplicarea pedepsei cu închisoarea în condițiile art. 70 alin. (3¹) Cod penal.

8. La 05 ianuarie 2026, avocatul Valentin Fediuc a depus o cerere de accelerare a examinării cauzei penale. Deoarece soluționarea recursului era deja programată pentru 29 ianuarie 2026, cererea a fost anexată la dosar.

9. Urmărirea penală a fost pornită la 04 septembrie și s-a terminat la 21 noiembrie 2019. Prima instanță a examinat cauza în perioada 12 decembrie 2019 – 28 decembrie 2020. Instanța de apel a examinat cauza între 14 ianuarie 2021 și

12 octombrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 07 aprilie 2023.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;

...

10) s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

11) ... aplicarea pedepsei a fost înlăturată de ... un act de amnistie....”.

11. Prevederile relevante ale [Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021](#) privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, sunt următoarele:

„Art. 1.

Prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2–5, 7, 8. ...

(4) Aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate – de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Art. 2.

(1) Procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr. 985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. ...

(3) Încetarea procesului penal conform alin. (1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.”

12. Articolul 107 alin. (1) Cod penal, prevede următoarele:

„Amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

13. Decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 07 decembrie 2022. Recursul a fost declarat pe 20 decembrie 2022. Având în vedere că termenul pentru depunerea recursului era de 30 de zile, recursul a fost înaintat în termen.

14. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate doar în limitele invocate în recurs. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală (decizia CSJ nr. [1ra-854/2022](#), § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia nr. [1ra-1520/2023](#), § 56).

15. Recursul se bazează pe art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 11) Cod de procedură penală, în vigoare până la 01 septembrie 2023. Din conținutul recursului rezultă că recurentul invocă pe de-o parte, aplicarea eronată a actului de amnistie, susținând că instanța de apel trebuia să dispună încetarea procesului penal și liberarea de răspundere penală în baza amnistiei, iar pe de altă parte individualizarea eronată a pedepsei.

16. Critica apărării privind aplicarea eronată a amnistiei în această cauză va fi examinată prin prisma temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Amnistia poate produce trei efecte: înlăturarea răspunderii penale, înlăturarea pedepsei penale și reducerea sau comutarea pedepsei. Fiecare dintre aceste efecte se aplică în funcție de etapa procesului penal. Înlăturarea răspunderii se aplică în timpul urmăririi penale (conform art. 275 pct. 4 și art. 285 alin. (2) Cod de procedură penală). Înlăturarea pedepsei se aplică în instanța de judecată, inclusiv în apel (conform art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală). Reducerea sau comutarea pedepsei se aplică după rămânerea definitivă a hotărârii și punerea ei în executare (art. 469 Cod de procedură penală). Aplicarea amnistiei este condiționată de acordul persoanei. Chiar dacă apărarea formulează o cerere în acest sens, unica soluție posibilă este emiterea unui sentințe de condamnare și de liberare de pedeapsă penală, după cum prevede art. 389 Cod de procedură penală (a se vedea decizia nr. [1ra-366/2023](#), § 62).

17. Completul constată că soluția instanței de apel este legală și conformă [practicii](#) constante a Curții Supreme de Justiție, potrivit căreia aplicarea amnistiei la faza judecării cauzei nu poate conduce la încetarea procesului penal, ci doar la

înlăturarea executării pedepsei. Curtea Supremă de Justiție a statuat, de asemenea, că invocarea amnistiei după parcurgerea cercetării judecătorești nu justifică încetarea procesului penal, o asemenea soluție fiind incompatibilă cu natura juridică a amnistiei, ca instituție de nereabilitare, și cu dispozițiile exprese ale Codului de procedură penală (a se vedea decizia CSJ nr. [4-1re-51/2023](#), § 35).

18. În aceste condiții, argumentele apărării potrivit cărora intervenirea Legii nr. 243/2021, la etapa apelului impunea încetarea procesului penal, sunt nefondate. În prima instanță, cauza a fost examinată în procedură simplificată, în temeiul art. 364¹ Cod de procedură penală, condamnatul recunoscând vinovăția și solicitând examinarea cauzei în această procedură. Prin sentință, Dumitru Arcuș a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, vinovăția sa fiind constatată de instanță în urma cercetării probelor administrate. Sentința a fost atacată de avocat în interesele lui Arcuș doar sub aspectul pedepsei, fără a fi contestată vinovăția. Ulterior a intrat în vigoare Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia, iar condamnatul a solicitat aplicarea acesteia în apel. În această etapă procesuală, aplicarea amnistiei putea avea ca efect doar liberarea de executarea pedepsei, dar nu încetarea procesului penal, deoarece vinovăția condamnatului fusese deja constatată prin sentință, iar cauza se afla în faza judecării în apel. Respectiv, instanța de apel a aplicat corect actul de amnistie, dispunând liberarea de executarea pedepsei în temeiul art. 107 Cod penal. Prin urmare în această parte, recursul este inadmisibil.

19. În ceea ce privește criticile referitoare la individualizarea pedepsei, completul reiterează că, potrivit interpretării sistematice a temeiurilor de recurs, orice critică privind motivarea sau stabilirea pedepsei urmează a fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală. O interpretare potrivit căreia motivarea pedepsei aplicate poate fi examinată prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ar lipsi art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală de orice aplicabilitate practică, ceea ce este inadmisibil (*mutatis mutandis*, încheierea nr. [1ra-1152/2023](#)).

20. Temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală se referă la individualizarea pedepsei contrar prevederilor legale. Din alin. (1) al acestui articol rezultă că în recurs sunt reparate doar „erorile de drept”. Doar în cazul individualizării sancțiunii contrar prevederilor legale există temeiul de recurs prevăzut de pct. 10). Avocatul susține că instanțele de fond și de apel nu au aplicat și nu au motivat neaplicarea art. 70 alin. (3¹) Cod penal. Acest argument este lipsit de relevanță practică la această etapă, întrucât prin decizia instanței de apel, condamnatul a fost liberat de executarea pedepsei în temeiul actului de amnistie, iar eventualele erori de individualizare nu mai pot produce efecte juridice. Aplicarea art. 70 alin. (3¹) Cod penal nu ridică probleme de aplicabilitate în practică. Prin urmare, recursul este inadmisibil și sub acest aspect.

21. Din motivele de mai sus, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul avocatului Valentin Fediuc împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 octombrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Alexandru Negru

Ghenadie Eremciuc